

Питання булінгу, останнім часом, хвилювало чи не кожен заклад освіти в Україні. У багатьох батьків та педагогів поставало питання: "Як протидіяти, як реагувати та до кого звертатися за допомогою?".

Ще до карантину, Міністерством освіти і науки було затверджено Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) (Наказ МОН України № 1646 від 28 грудня 2019 року «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»).

Документ визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти. Пропонуємо візуалізацію його, аби у вас завжди під рукою була необхідна інформація.

Пам'ятайте: обізнані-значить захищені!

Порядок реагування на випадки булінгу (цькування)

(Наказ МОН України № 1646 від 28 грудня 2019 року «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»)

● **БУЛІНГ (ознаки)**

Сторони булінгу

- ❑ Кривдник(-ця) (булер(-ка)),
- ❑ Потерпілий(-ла) (жертва булінгу),
- ❑ Спостерігачі (за наявності).

Прояви та ознаки булінгу в поведінці учасників(-ць) освітнього процесу

- ❑ умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкодження в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- ❑ словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- ❑ будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;
- ❑ будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;
- ❑ інші правопорушення насильницького характеру.

Суб'єкти реагування на випадки булінгу

- ❑ служба освітнього омбудсмена;
- ❑ служби у справах дітей (з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин);
- ❑ центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг);
- ❑ органи місцевого самоврядування; керівники(-ці) та інші працівники(-ці) закладів освіти;
- ❑ засновники(-ці) закладів освіти або уповноважений ним (ними) орган;
- ❑ територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

Обов'язки педагогічних працівників та інших працівників закладу освіти у разі виявлення булінгу:

- ❑ вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;
- ❑ за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- ❑ звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;
- ❑ повідомити керівника(-цю) закладу освіти;
- ❑ повідомити принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

● **Хто вчиняє?**

- ❑ Учасники(-ці) освітнього процесу до дитини;
- ❑ Дитиною до інших учасників(-ць) освітнього процесу;

Тобто:

- ❑ Учні, учениці по відношенню до педагогів, адміністрації закладу освіти, персоналу закладу освіти, батьків інших дітей;
- ❑ Педагоги, адміністрація закладу освіти, персонал закладу освіти, батьки інших дітей по відношенню до учнів та учениць.

● **Механізм подання заяв або повідомлень про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти**

Учасники(-ці) освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників(-ць) освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію.

Кого можуть повідомити?
Керівника(-цю) закладу освіти або інших суб'єктів реагування.

В якій формі?
В усній та (або) письмовій формі в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації

Дії керівника(-ці) закладу освіти:

У разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування)

Кого повідомляє?

- ❑ Територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України;
- ❑ Принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);
- ❑ Службу у справах дітей;
- ❑ Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- ❑ За потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги.

У який строк?

У строк, що не перевищує 1-ї доби;

Наказом не визначено з моменту скликання засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (не пізніше ніж упродовж 3-х робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення)

Повноваження керівника(-ці) закладу освіти:

У разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування)

- ❑ Приймає заяви та повідомлення;
- ❑ Затверджує постійний склад комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) наказом на початку навчального року;
- ❑ Визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії;
- ❑ Скликає засідання комісії не пізніше ніж впродовж 3-х робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення;
- ❑ Є головою комісії з розгляду випадку булінгу (цькування);
- ❑ Оформляє наказом протокол засідання комісії, доводить до відома учасників (-ць) освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням

Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти

- ❑ Розробляє (до початку навчального року), затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти
- ❑ Забезпечує проведення моніторингу (за потреби, але не рідше одного разу на півріччя) ефективності виконання Плану та внесення (за потреби) до нього змін

Повноваження комісії з розгляду випадку булінгу (цькування)

Мета діяльності

- ❑ Припинення випадку булінгу (цькування) в закладі освіти;
- ❑ Відновлення та нормалізація стосунків;
- ❑ З'ясування причин, які призвели до випадку;
- ❑ Оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах; забезпечення таких послуг.

Склад комісії

Кількісний

- ❑ Голова – керівник(-ця) закладу освіти;
- ❑ Секретар(-ка);
- ❑ Заступник(-ця) голови;
- ❑ та не менше ніж п'яти її членів.

Якісний

- ❑ Педагогічні (науково-педагогічні) працівники, у тому числі практичний психолог та соціальний педагог (за наявності) закладу освіти;
- ❑ Представники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

За згодою:

- ❑ Батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування);
- ❑ Сторони булінгу (цькування);
- ❑ Представники інших суб'єктів реагування

Регламент діяльності

Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі. Склад комісії затверджується керівником(-цею) закладу освіти. Засідання комісії проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова - керівник(-ця) закладу освіти.

❑ Голова комісії скликає засідання комісії не пізніше ніж упродовж 3-х робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

❑ Комісія розглядає заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) та виконує свої завдання у строк який не має перевищувати 10-ти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення керівником(-цею) закладу освіти.

Завдання комісії

- I етап:**
- ❑ Збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування);
 - ❑ розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування)
 - ❑ прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

❑ Секретар комісії:

- не пізніше 18-ї години дня, що передує дню засідання комісії, повідомляє всіх учасників(-ць);
- веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком до цього Порядку, що оформлюється наказом керівника(-ці) закладу освіти.

II етап. У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві:

- ❑ оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг, забезпечення таких послуг;
- ❑ визначення причин булінгу (цькування) та усунення таких причин;
- ❑ визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування);
- ❑ моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг;
- ❑ моніторинг ефективності заходів з усунення причин булінгу (цькування)
- ❑ моніторинг ефективності заходів виховного впливу
- ❑ корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
- ❑ надання рекомендацій для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;
- ❑ надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).